

TOMAS DIRGĖLA

IR VALERIJONAS
PĖLBJONAS
PASULĖJA

NUO

8

IKI

12

METŲ

TYTO ALBA

TOMAS DIRGĖLA

VALERIJONAS
IR JONAS
GELBĖJA
PASAULI!

Iliustravo

Teklė Ūla Pužauskaitė Jakučionė

VILNIUS 2023

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt.

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama šį kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

© Tomas Dirgėla, 2023

© Teklė Ūla Pužauskaitė Jakučionė, iliustracijos, 2023

© „Tyto alba“, 2023

ISBN 978-609-466-727-5

Turinys

VALERIJONAS IR JONAS GELBĖJA PASAULĮ.....	9
1. Žymeklis snaudaliui.....	11
2. Laikykit tą mažiu!.....	13
3. Ponia Angis ir vietinis žemės drebėjimas.....	17
4. Žymeklis Jonui	23
5. Žmogus šikšnosparnis ir žmogus voras viename	27
6. Mokyklos nebebudėtojas Valerijonas.....	31
7. Gero gelbėjimo!.....	36
8. Jonas ieško rakto... ..	39
9. ...Jonas randa... ..	42
10. BAM! į aktų salės duris	46
11. Ponia Angis su akių raiščiu.....	52
12. Tikra Gyvačių šeimynėlė!.....	55
13. Turtingiausia pasaulyje mokyklos direktorė?	59
14. Suktas planas	62
15. Sodininko Valerijono prisiminimai.....	65
16. Žinių patikrinimo testas = spąstai	70
17. Užkalti Užrakinti langus!	73
18. Kelių mėnesių trukmės pamokos?	76
19. Dviratininkas su apsiaustu.....	80
20. Ramybė – geriausias ginklas	83
21. Vaistinė „Valerijonas“ ir... ..	88

22. ...slaptas požeminis kambarys!.....	91
23. Kaukės ir apsiausto galios.....	95
24. Naujasis superherojus (Valeri)Jonas.....	98
25. Visi pasaulio vaikai bus užvaldyti!.....	101
26. Ar aš tikrai išėjau iš proto?	104
27. O dabar Jonui šakės.....	107

VALERIJONAS

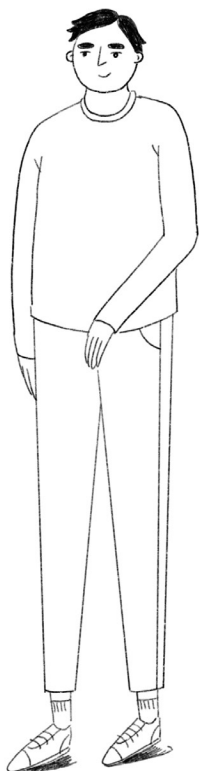

JONAS

ANGIS

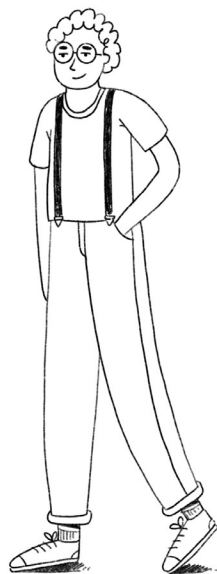
28. Jums reikės plano, berniukai	110
29. Planas toks... ..	113
30. Pasirodo ponias Angis	115
31. Gal ieškot vaikų?	119
32. Paskutinė kova	122
33. Ir paskutinis skyrius	127

KAROLIS

TADAS

PAULIUS

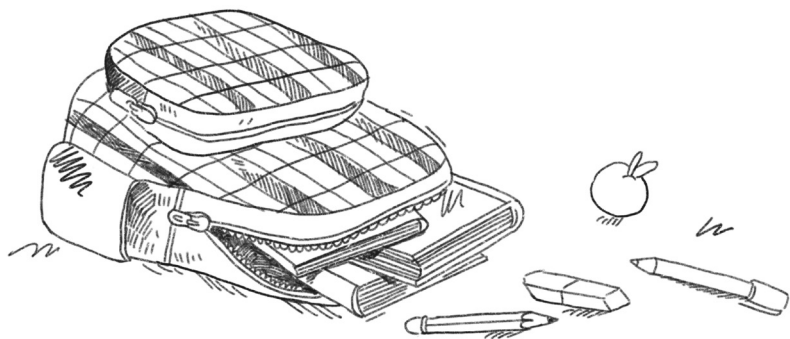
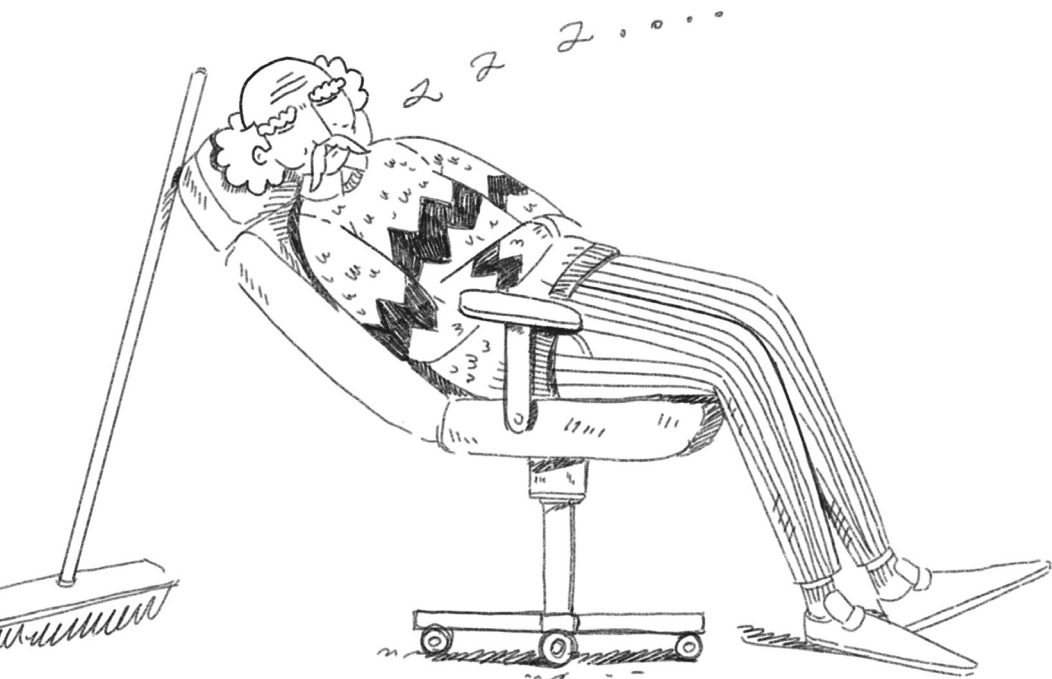

VALERIJONAS IR JONAS GELBĖJA PASAULĮ

Mokykloje visi iki vieno jau įprato senuką budėtoją Valerijoną matyti snaudžiantį ar bent jau apsimiegojusį. Cha, taip ir būna su tais senais žmonėmis, pamanėte jūs! Cha, visai ne, patikinu aš ir kviečiu drauge su bendraamžiu Jonu išsiaiškinti tikrąją senojo mokyklos budėtojo paslaptį!

Tik saugokis, artėja žinių patikrinimo testas, o direktorė ponია Angis ta proga yra paruošusi tikrai ne patį mėliausią planą...

1.

Žymeklis snaudaliui

– Jis ir vėl miega.

– Valerijonai!

– Ei, ar girdit?

Bet Valerijonas negirdėjo – juk miegant ką nors išgirsti yra daug sunkiau nei nemiegant, ar ne? Tačiau knarkiantis mokyklos budėtojas vaikų visai nestebino – toks vaizdas jiems buvo įprastas.

– Žiūrėk, – suprunksėtė Tadas. – Žiūrėk, kas bus.

Kiti du pažvelgė vienas į kitą ir sukikeno.

Tadas tuo metu nuo peties nusimetė kuprinę ir minutėlę joje pasirausęs ištraukė raudoną žymeklį.

Bičiuliai suprunksėtė dar kartą, o Tadas pasilenkė prie dešinio senuko žando – jis knarkė kairį padėjęs ant stalo.

– Ką užrašom? – Tadas atsisuko į draugus. – Ar geriau nupiešiam?

– Širdelę, nupiešk širdelę, – sužvengė didelio stoto Karolis. – Visi manys, kad kažkas tą nukvakusį seniuką įsimylėjo!

– Tu gal kvailas? – Tadas supyko. – Juk atrodyt, kad aš!

– Ai, palauk, – susimąstė Karolis. – Nu jo, teisingai... Bet tai kodėl tu jį įsimylėjai?

Tadas iš pykčio net iškaito.

– Nenusišnekėk, – Karoliui į petį pakumščiaavo Paulius. – Pirma nupieš, tik tada reikš, kad myli!

Tadas įniršęs trenkė žymeklį į grindis.

– Tau iškrito, – parodė Karolis ir pasilenkęs čiupo žymeklį. Šis dideliu jo delne atrodė tarsi šapelis.

– Užsičiaupkit abu, – iškošė Tadas Karoliui su Pauliumi, o tada prikandęs lūpą akimirka susimąstė. – Va, sugalvojau, nupiešiu jam...

Bet sakinio nebaigė, nes išgirdo kažką ateinant! Berniukas žymeklį skubiai įsidėjo į kelnių kišenę.

2.

Laikykit tą mažių!

– Gal ten direktorė, varom iš čia, – perbalo Karolis. – Juk turim būti pamokoj, jeigu pamatys, tai...

– Sakysim, kad mokytoja atsiuntė pas jį, – Tadas įsmėigė akis į knarkiantį budėtoją Valerijoną, kuris tuo metu pasisuko ir snaudė toliau ant kito žando.

Žingsniai artėjo, jie girdėjosi vis aiškiau ir aiškiau, kol iš už kampo išniro...

– Mus mokytoja atsiuntė pas Valerijoną, – išbėrė Karolis, prisiminęs Tado žodžius.

– Tai gerai, – suglumęs truktelėjo pečiais Jonas. – Mane taip pat, reikia rakto nuo...

– Čia tik šitas neūžauga! – Tadas ėmė juoktis. – Ne-kreipkit į jį dėmesio!

– Aha, mažius šitas, – sužvengė Karolis, kuris už Joną buvo aukštesnis, platesnis, sunkesnis ir bukesnis maždaug septynis kartus.

– Mažius, – nusijuokė Paulius.

– Gerai, reikia užbaigti, ką pradėjom, – pasakė Tadas ir jo rankoje vėl atsirado žymeklis.

Berniukas jau lenkėsi prie miegančio budėtojo, nu-
traukė žymeklio dangtelį, raudonas jo galiukas jau buvo
prie pat žando, bet...

– Ei, ką čia darot? – nustebęs paklausė Jonas.

– Ne tavo reikalas, – Tadas stabtelėjo ir pakėlė galvą.

– Taip, ne tavo, – sulinksėjo Paulius.

Tadas jau antrą sykį buvo besiiimąs savo sumanymo,
bet dabar žymeklis iš jo rankos tiesiog dingo!

Gerai, nedingo – pribėgęs Jonas pačiupo jį iš Tado. Šis
akimirką nesusigaudė, kas čia ką tik įvyko, o tada sugniaužė
kumščius.

– Atiduodi mano žymeklį!

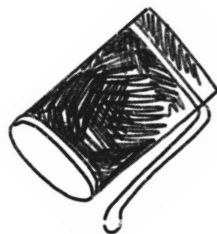
– Neatiduosiu, nes tu Valerijonui ant žando kažką žadi
nupie...

– Jis pasakė – atiduodi mano žymeklį! – tarė Karolis,
ir Jonas tik nurijo seilę, kai užvertęs galvą pamatė jo veidą
kažkur aukštai.

– Tai kieno tas žymeklis – tavo ar Tado? – Jonas pasi-
krapštė galvą.

– Sakau, atiduok! – pakartojo Tadas, o tada lengvai iš-
plėšė žymeklį Jonui iš delno.

- Nieko jam nepieškit, ką jūs čia sugal...
- Užsičiaupk, – Tadas Jonui kirto tiesiai šviesiai.
- Nubuskit! – staiga sušuko Jonas matydamas, kad žymeklio galiukas jau beveik liečia Valerijono žandą. – Kelkitės, greičiau!
- Gerai, gerai, baigiu, – Tadas iškėlė rankas ir atbulas atsitraukė nuo knarkiančio mokyklos budėtojo. – Juk galim sugalvoti ir ką nors kitką...
- Taip, galima ir ant popieriaus piešti, – šyptelėjo Jonas.
- Arba ant tavo kaktos, – nusijuokė Tadas.
- Ką? – Jonas susiraukė.
- Laikykit tą mažių! – įsakė Tadas Karoliui su Pauliumi.
- Bet čia užteko ir vieno Karolio – ranka suėmęs už liepens, jis pakėlė Joną ir nusekė paskui draugus.

3.

Ponia Angis ir vietinis žemės drebėjimas

Valerijonas prasimerkė. Tada staigiai atsitiesė, pasitrynė apsimiegojusias akis ir apsidairė.

– Hm, tai tik sapnas, – sumurmėjo sau po nosimi, prisiminęs girdėtą vaikišką pagalbos šauksmą.

Mokyklos budėtojas atsistojo ir plačiai nusižiovavo, tuo pat metu ir pasirąžydamas.

O tada ėmė dėtis keisti dalykai – viskas aplink ėmė drebėti! Virpėjo sienos, stalias ir kėdė, o rūbinėje sukabinti drabužiai pradėjo makaluotis į šonus!

Gerai, gal tie dalykai buvo keisti tik mums, nes budėtoji Valerijonui viskas buvo aišku – kažkas suerzino mokyklos direktorę ir ši dabar skuba aiškintis, kas, kaip, kada ir kodėl.

Valerijonas tuoj pasitempė it styga laukdamas, kada šis vietinės reikšmės žemės drebėjimas pagaliau baigsis. Tačiau jis ne tik nesibaigė, bet tik dar labiau stiprėjo, kol galiausiai iš už kampo išniro ji – ponja Angis!

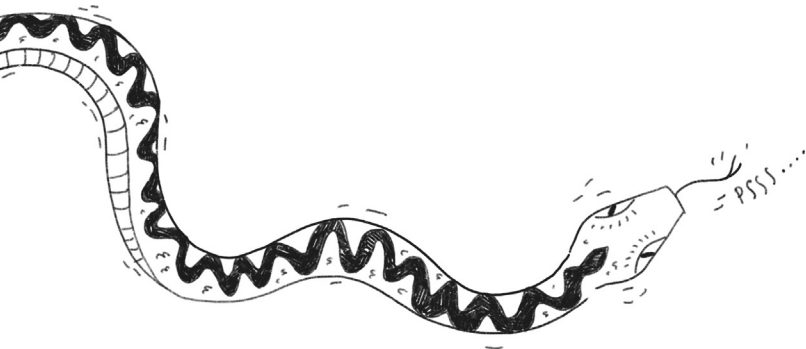
– Direktore, laba die...

– Valeripetrai! – pertraukė direktorė.

– Valerijonas, – nedrąsiai pataisė budėtojas. – Mano vardas Valerijo...

– Niekam čia neįdomu! – sušnypštė ponja Angis. – Valerijonas, Valeritomas, Valerimantas ar tiesiog Valerivardas...

Vyriškis pamatė, kaip iš už plačios direktorės nugaros išlenda keli vaikai išsigandusiais veidais.

– Nagi, vaikučiai pabiručiai, – ponias Angis atsisuko į trijulę. – Pasakykit Valerisimonui, ko čia stirksot tokie perbalę ir išsigandę.

– Me... mes... – sumikčiojo Tadas, nutaisęs mažo, vargšo labai mielo kačiuko akis. – Mes tik norėjome paprašyti rakto, o budėtojas tuo metu taip baisiai knarkė, kad mes išsigandome.

– Taip taip, buvo labai baisu, – sulinksėjo Karolis.

– Labai labai, – pritarė Paulius.

– Na, aš...

– Kiek tai gali tęstis? – direktorė... aha, ir vėl pertraukė.

– Matote, aš...

Dabar Valerijonas pertraukė pats save, kad ir kaip keistokai tai skamba.

TOMAS DIRGĖLA – bene populiariausias Lietuvos vaikų rašytojas, kurio knygos leidžiamos pakartotinai ir verčiamos į užsienio kalbas, o vaikai tiesiog eina

iš proto dėl jo detektyvinės serijos „Domas ir Tomas“!

Rašytoją vaikai atpažįsta net gatvėje ir būtinai pasidomi būsimomis knygomis ar paprašo bendros nuotraukos. Istorija tavo rankose – jau trisdešimt šeštoji autoriaus knyga!

Senasis mokyklos budėtojas Valerijonas turi vieną ydą – kone kasdien prie savo darbo stalo jis tiesiog... užmiega! Tačiau nemiega blogiukai, mėgstantys iš jo pasišaipyti. Kaip ir iš berniuko Jono.

Bet vieną dieną paaiškėja Valerijono paslaptis ir prasideda tikrų tikriausia kova už pasaulio išgelbėjimą! Ar piktoji mokyklos direktorė ponja Angis pasieks savo tikslą ir vaikai mokykloje liks amžiams? O gal Valerijonas su Jonu turi slaptą planą ir juos išgelbės?

Nuotykiiai prasideda!

Pirkite internetu
www.tytoalba.lt

NUO

8

IKI

12

METŲ